

Økonomisk kriminalitet

Erfaringer fra regnskapsanalyser

Dato: 10. september 2021

RISIKOnsulenter

Erling Grimstad

T: 997 97 542

eg@governance.no

www.governance.no

Stian Leikvoll-Oftedal

T: 40 40 30 10

stian@risikonsulenten.no

www.risikonsulenten.no

 advokatfirmaet
ERLING GRIMSTAD

RISIKOnsulenten

INTEGRITY FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Report of the High Level Panel on International Financial
Accountability, Transparency and Integrity for Achieving
the 2030 Agenda

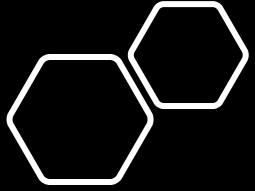
Forebygging av økonomisk kriminalitet
som ledd i oppnåelse av
bærekraftsmålene
(Agenda 2030)

EUROPOL om trusselen fra organisert kriminalitet i EU

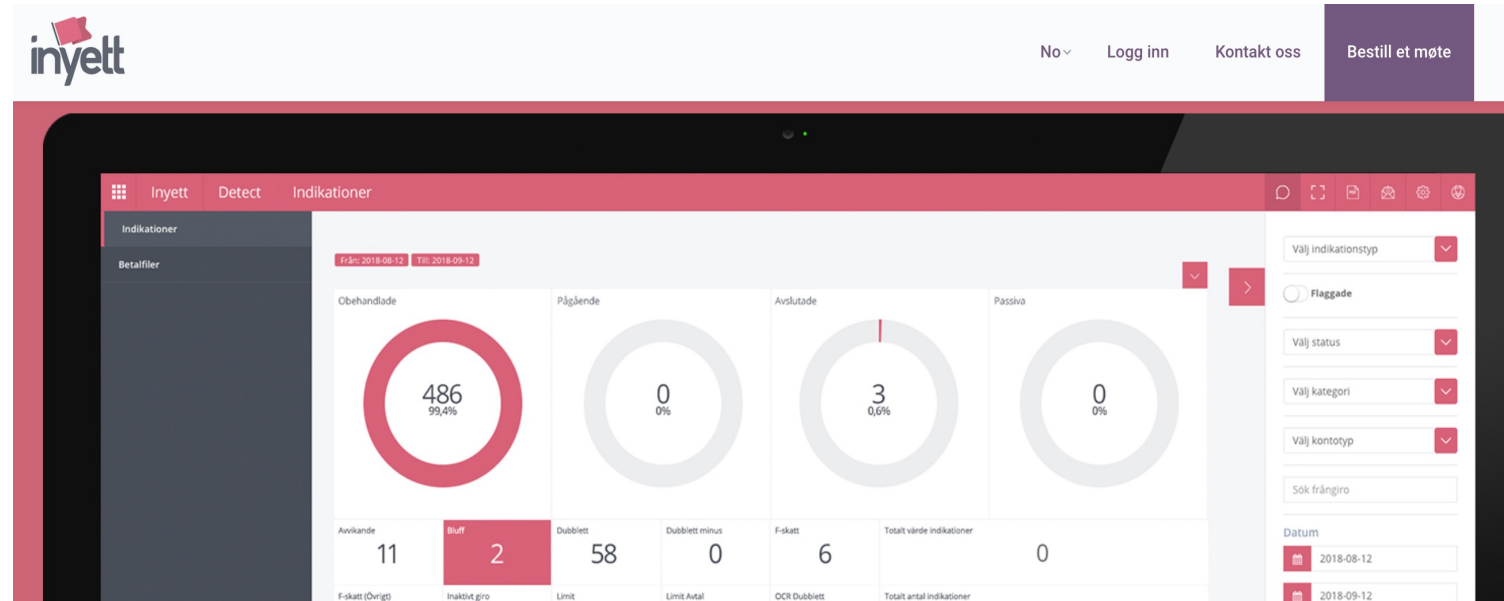
Kilder til informasjon om risikoen for økonomisk kriminalitet

Formålet med kurset

- Tips om hvordan du kan avdekke økonomisk kriminalitet og misligheter i regnskapet
- Kombinasjon - ved bruk av dataanalyser og manuelle kontroller

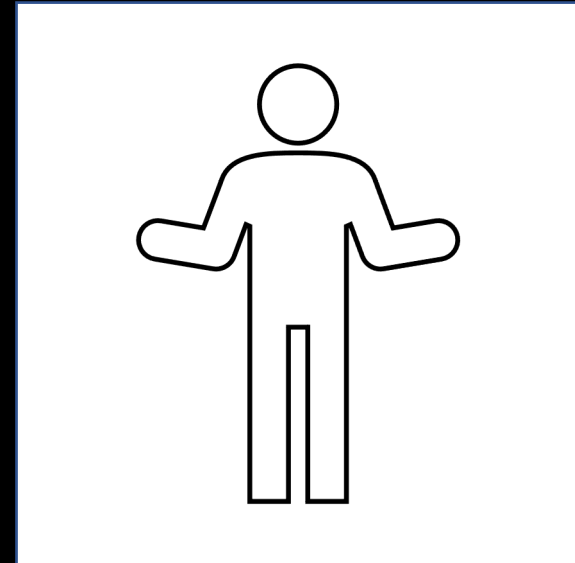

Økonomisk utroskap - ansatte

Svært få ansatte avsløres – og slike mistanker er krevende å avdekke i regnskapet

Eksempler:

- Tyveri fra arbeidsplassen
- Underslag
- Svindel
- Bestikkelser/korrupsjon
- Andre eksempler på økonomisk utroskap

Fiktive leverandører

Dette er noen av kjennetegnene du bør se etter

- Relativt nystartet selskap
- Lite informasjon
- Informasjon som er krevende å etterprøve
- Usikkerhet om kontonummer er reelt (privat konto, bytte av kontonummer)

Eksempler på regnskapsanalyser:

- Sammenlign data i leverandørregisteret med offentlig register (Brønnøysund el.)
- Sammenlign data i leverandørregisteret mot bankplassregisteret

Fiktive fakturaer

Dette er noen av kjennetegnene du bør se etter

- Faktura fra relativt nystartet leverandør
- Lite informasjon om leveransen og kontaktpersoner
- Ukjent eller fiktiv informasjon
- Tjenester (ikke varer) – med 'ullen' spesifikasjon
- Vanskelig eller umulig å ettergå informasjon i fakturaen

Eksempler på regnskapsanalyser:

- Analyser leverandørreskontro
- Eksempler på andre analyser/transaksjonsanalyser

Enkel regnskapsanalyse

- Utgangspunktet er en forventning (hypotese) som du enten forkaster eller bekrefter
- Eksempler på enkle analyser som kan indikere feil eller misligheter i regnskapet:
 - Regnskapslinjene
 - Bruttofortjeneste
 - Likviditetsgrad
 - Soliditet
 - Innkjøp
 - Lønnskostnader
 - Andre driftskostnader

Eksempler på «røde flagg»

- Manglende dokumenter
- Kundeklager
- Overflødige innkjøp (store varelager)
- Ukurans i varelager
- Høyt antall returer / kreditnotaer
- Doble / flere like betalinger
- Runde beløp
- Manuelle transaksjoner
- Like bilagsnummer
- Høyt (økt) antall fakturaer
- Faktura like under grense for godkjenning
- Ufullstendig kundeinformasjon
- Transaksjoner gjennomført i helger / helligdager/ferietid

Regnskapsanalyse

- God forståelse av virksomheten er et godt utgangspunkt
 - Risikoanalyse / hypoteser
 - Identifiser former for økonomisk kriminalitet som det er sannsynlig at virksomheten kan rammes av
 - Hvem har mulighet til å begå misligheter (internt/eksternt)?
 - Hvordan kan misligheter gjennomføres?
 - Forventninger – til hva som er normalt
 - Indikatorer / røde flagg - hvilke signaler er mulig å observere?
 - Dataoversikt
 - Oversikt over hvilke data og dokumenter som må innhentes – fra hvor/hvem?
 - Begrensning som følge av personvern?
 - Har du tillatelse til å bruke dataene til formålet?
 - Hvordan innhentes data fysisk for å gjennomføre regnskapsanalysen?

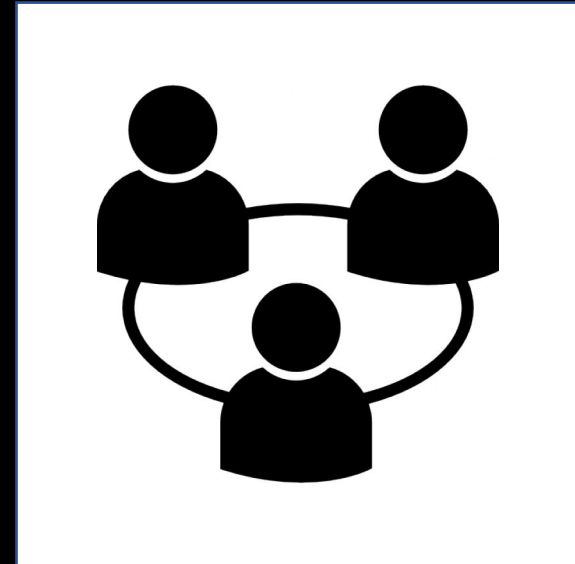
Ugunstige avtaler

Dette er noen av de kjennetegnene du bør se etter

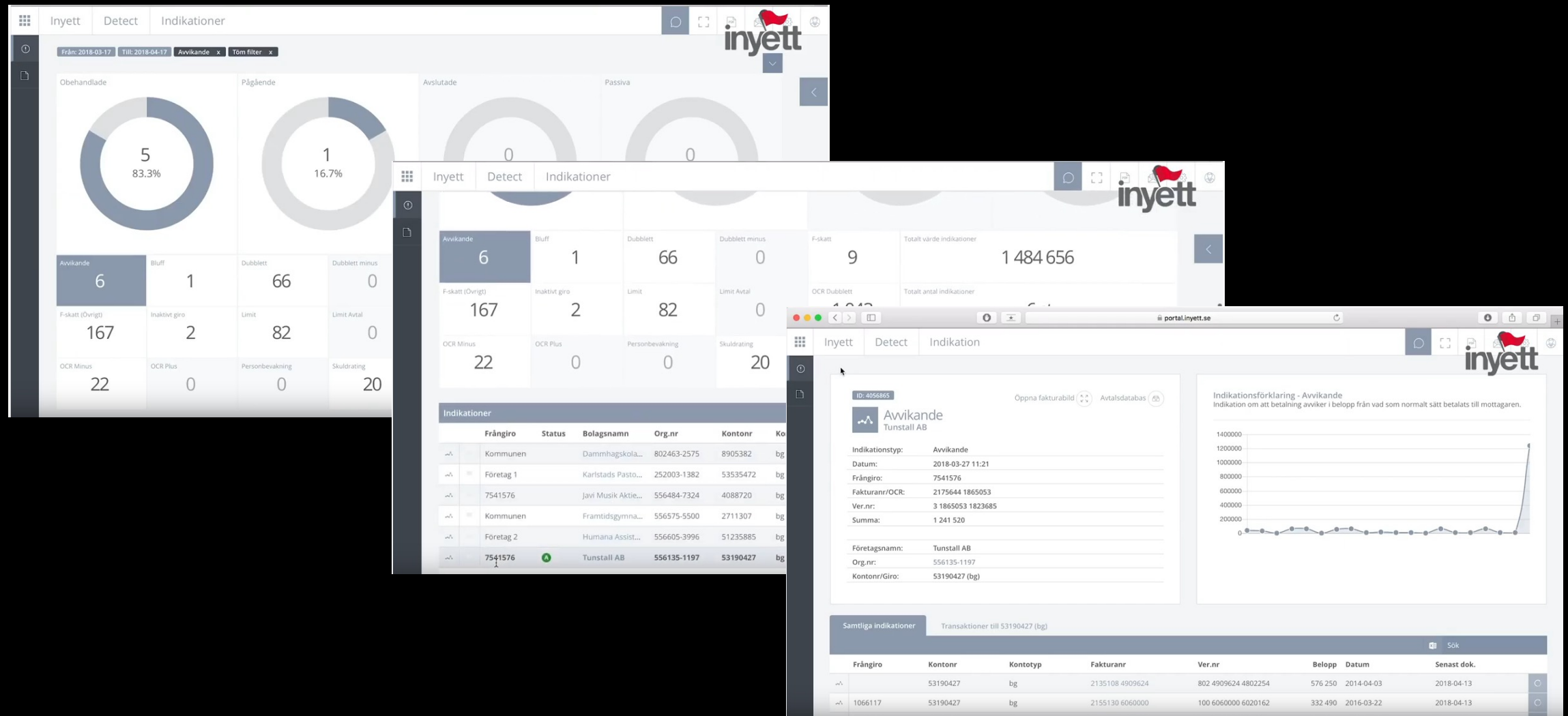
- leverandøren har direkte eller indirekte relasjon til den ansatte (habilitetsutfordringer)
- mangelfull dokumentasjon om anskaffelsen

Eksempler på analyser

- sammenlign data i leverandørregisteret med ansattregisteret
- utvid også til offentlige registre (Brønnøysund, proff.no el.) for å få med roller, verv osv.

Eksempel – på analyse av et regnskap

Eksempler på informasjonskilder du bør benytte

Internt

- ERP-system (regnskapsinfo)
 - kunde
 - leverandør
 - ordre
- Lønn / personalsystem
- CRM-system
 - kontrakter
- Produksjonssystem
- Intranett / fil-server
 - fullmakter
 - rutiner / prosedyrer
 - beslutninger / protokoller

Eksternt

- Offentlige registre
- Informasjonstilbydere
 - «Telefonkatalog»
- Media
- Andre nettsøk

Oversikt over offentlige kilder:

<https://presse.no/offentlighet/register/alle-registre/>

Erling Grimstad

T: 997 97 542

eg@governance.no

www.governance.no

Stian Leikvoll-Oftedal

T: 40 40 30 10

stian@risikonsulenten.no

www.risikonsulenten.no

 advokatfirmaet
ERLING GRIMSTAD

RISIKOnsulenten